

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: Z. V.
t.č. pobytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) napadl žalobce rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zcela změnila své prvostupňové rozhodnutí ze dne 7. 2. 2024, č.j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) tak, že žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu se zamítá pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“).

2. Ve výroku II. napadeného rozhodnutí žalovaná odňala žalobci ode dne 18. 6. 2024 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně vyplácený ode dne 20. 9. 2022 na základě předběžně vykonatelného rozhodnutí ze dne 7. 2. 2024, č.j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
3. Tímto prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce přiznán ode dne 20. 9. 2022 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 7793 Kč měsíčně. Podkladem prvostupňového rozhodnutí byl posudek Městské správy sociálního zabezpečení Brno-město (dále jen „MSSZ v Brně“) ze dne 16. 10. 2023, podle něhož žalobce nebyl ode dne 17. 2. 2021 do dne 19. 9. 2022 invalidní podle § 39 odst. 1 ZDP, neboť jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 25 %. Ode dne 20. 9. 2022 byl žalobce uznán invalidním v prvním stupni invalidity.
4. Podkladem napadeného rozhodnutí byl posudek o invaliditě Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 14. 5. 2024. Dle tohoto posudku poklesla pracovní schopnost žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 30 %, tudíž žalobce nebyl uznán invalidním.

II. Napadené rozhodnutí

5. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že žalovaná přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v plném rozsahu, a to včetně uplatněných námitek. Vzhledem k žádosti žalobce o přezkoumání svého zdravotního stavu žalovaná zdravotní stav žalobce opětovně posoudila a nechala v námitkovém řízení vypracovat posudek o invaliditě.
6. Novým posudkem o invaliditě vypracovaným lékařem Institutu pro posuzování zdravotního stavu (dále jen „Institut“) ze dne 14. 5. 2024 bylo zjištěno, že žalobce není invalidní dle § 39 odst. 1 ZDP, neboť jeho pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pouze o 30 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole IV. (poruchy endokrinní, výživy a přeměny látek), položce 2c (diabetes mellitus, středně těžká funkční postižení, s několika diabetickými komplikacemi lehčího až středního stupně – cévní, oční a neurologické) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které se stanovuje procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 30 – 45 %. Lékařka Institutu stanovila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce v dolním rozmezí dané položky (30 %). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 4 citované vyhlášky nemění.
7. Podle citovaného posudku zdravotní postižení žalobce není takového stupně závažnosti a rozsahu, aby odůvodňovalo hodnocení dle kapitoly IV., položky 2d (těžké funkční postižení), tím méně položky 2e (zvláště těžké funkční postižení) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. K datu vydání napadeného rozhodnutí dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav neodpovídal žádnému stupni invalidity.
8. Proto žalovaná postupovala v souladu s § 56 odst. 1 písm. a) ZDP odňala invalidní důchod ode dne 18. 6. 2024, tedy od nejbližší splátky důchodu, od níž je možné výplatu invalidního důchodu zastavit.

III. Žaloba

9. Krajskému soudu bylo postoupeno podání žalobce ze dne 27. 5. 2024 adresované žalované, v němž žalobce brojil proti odnětí invalidního důchodu ode dne 18. 6. 2024 (výrok II. napadeného rozhodnutí). Žalobce v tomto podání žalovanou žádal o zachování prvostupňového rozhodnutí, podle něhož mu měl být vyplácen invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ode dne 20. 9. 2022. Žalobce však požadoval přiznání invalidního důchodu za období ode dne 17. 2. 2021 do 20. 9. 2022.
10. Na základě výzvy krajského soudu žalobce doplnil žalobu podáním ze dne 28. 6. 2024, v němž vysvětlil, že nesouhlasí s napadeným rozhodnutím v celém rozsahu. Chtěl ve svých námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí pouze vysvětlit, proč mu nebyl invalidní důchod přiznán i za období 17. 2. 2021 do 19. 9. 2022. Od 20. 9. 2022 už bylo vše v pořádku.
11. Zdravotní stav žalobce se spíše zhoršil, než zlepšil. Kromě diabetu kompenzovaného inzulinovou terapií má další zdravotní potíže: hypercholesteromii, arteriální hypertenzi, chronickou cephaleu, dnu a neuropatii. Proto se žalobce stále považuje za invalidního v prvním stupni invalidity.
12. Žalobce rovněž uvedl, že je ve výkonu trestu, kde je lékařská péče na minimální úrovni a není mu umožněn náhled do lékařských zpráv. Při návštěvě odborných lékařů je přítomna eskorta a musí být pod donucovacími prostředky.
13. Žalobce se specificky vyjádřil k lékařské zprávě z diabetologie ze dne 15. 4. 2024 a ze dne 1. 7. 2024 (MUDr. J. S.). Uvedl, že se s první citovanou zprávou mohl seznámit až dodatečně přes civilní osoby mimo věznici, a proto mu jmenovaná lékařka vydala v jeho přítomnosti nález ze dne 1. 7. 2024, kde jsou popsány komplikace, jež žalobce skutečně má. Zdůraznil, že se necítí dobře, je unavený, slabý a bolí ho břicho.
14. Pro výše uvedené důvody žalobce krajskému soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení, kde zůstane v platnosti prvostupňové rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalované

15. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 12. 8. 2024 uvedla následující. Shrnula průběh dosavadního správního řízení a vypracovaných posudků, jakož i právní úpravu posuzování invalidity. Podle jejího názoru byl zdravotní stav a jeho funkční důsledky pro účely posudkového závěru zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití posudkových kritérií stanovených v právních předpisech, protože byly objektivizovány všechny skutečnosti, týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků, významné pro posudkový závěr.
16. Stran změny prvostupňového rozhodnutí odkázala žalovaná na ustanovení § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“) podle něhož se nepoužije v řízení o námitkách ustanovení § 90 odst. 3 správního řádu, podle něhož není možno změnit napadené rozhodnutí v neprospěch odvolatele, ledaže odvolání podal také jiný účastník, jehož zájmy nejsou shodné, anebo je napadené rozhodnutí v rozporu s právními předpisy nebo jiným veřejným zájmem.

17. Podkladový posudek Institutu ze dne 14. 5. 2024 splňuje dle žalované náležitosti úplnosti, správnosti a přesvědčivosti. Činí-li zjištěný pokles pracovní schopnosti u žalobce pouze 30 %, nejsou naplněny zákonné podmínky invalidity vyžadující pokles pracovní schopnosti nejméně ve výši 35 % pro vzniku nároku na invalidní důchod. Žalovaná navrhla vypracování posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“).

V. Řízení před krajským soudem

18. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
19. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu vycházel soud z posudkového a dávkového spisu předložených žalovanou.
20. Ze **spisové dokumentace** vyplývá, že žalobci byl přiznán invalidní důchod rozhodnutím žalované ze dne 7. 10. 2022 v námitkovém řízení proti rozhodnutí ze dne 2. 3. 2021, kterým byla jeho žádost zamítnuta. Invalidní důchod byl přiznán na základě posudku lékaře žalované ze dne 26. 4. 2021, jímž byl uznán žalobce jako invalidní ve III. stupni invalidity, a to ode dne 17. 2. 2021. Následně ovšem byly při kontrolní lékařské prohlídce dne 17. 4. 2023 zjištěny rozpory v předložených lékařských zprávách a došlo k přehodnocení invalidity na první stupeň invalidity k datu posudkového jednání. Bylo zjištěno, že žalobce docílil přiznání invalidního důchodu na základě zfalšovaných lékařských zpráv. Následně při mimořádné kontrole invalidity dne 16. 10. 2023 došlo k přehodnocení zdravotního stavu tak, že žalobce ode dne 17. 2. 2021 do 19. 9. 2022 byl posouzen podle kapitoly IV. položky 2b v míře poklesu pracovní schopnosti 25 procent, a teprve ode dne 20. 9. 2022 byl posouzen podle kapitoly IV., položky 2c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity tak, že byl uznán invalidním v I. stupni invalidity (kapitola IV, položka 2c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity). Proto mu byl rozhodnutím č. II ze dne 7. 2. 2024 vyčíslen přeplatek na invalidním důchodu za období od 17. 2. 2021 do 17. 9. 2023. Zároveň mu byl rozhodnutím č. I ze dne 7. 2. 2024 (prvostupňové rozhodnutí) přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 7793 Kč, a to ode dne 20. 9. 2022. Proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce podal námitky, v nichž žádal o vysvětlení, proč mu nebyl invalidní důchod pro invaliditu I. stupně přiznán již ode dne 17. 2. 2021, když je pořád na stejné diagnóze a žádné jiné lékařské zprávy k datu 20. 9. 2022 nedokládal.
21. Z posudkové dokumentace vyplývá, že lékařka Institutu v posudku ze dne 14. 5. 2024 (na základě něhož bylo vydáno napadené rozhodnutí) podrobněji uvedla, že žalobce dodržuje dietní režim jen částečně. Při kontrole dne 20. 9. 2022 bylo udáváno zlepšení v dlouhodobé kompenzaci na intenzifikovaném inzulinovém režimu. Posudek obsahuje podrobné shrnutí zjišťovacích neurologických vyšetření (prosinec 2023),

psychiatrického vyšetření (únor 2024) a kožního vyšetření a konstatace ortopedických vyšetření kloubů (osteoartróza II. stupně, st.p. artroskopii pravého kolene). Onkologickým onemocněním ani roztroušenou sklerózou žalobce nikdy netrpěl (k těmto postižením přiložil falšované lékařské zprávy). Zprávy předložené v námitkovém řízení nedokladují nové posudkově rozhodné skutečnosti. Ve vztahu k posudkovému hodnocení posudkem ze dne 16. 10. 2023 posudek Institutu uvádí, že stanovení míry poklesu pracovní schopnosti na 35 % představuje „posudkové nadhodnocení, neboť jde o velmi lehké, pouze incipientní obtíže, nedostatečnou kompenzaci lze přičítat nedodržování dietního režimu, což je doloženo aktuální diabetologickou zprávou, kdy ve výkonu trestu došlo k výborné kompenzaci. Datum 20. 9. 2022 lze považovat za náhodně zvolené, jednalo se o pravidelnou diabetologickou kontrolu, při níž byla zrovna kompenzace diabetu mírně zlepšena.“

22. Krajský soud nechal vypracovat **posudek PK MPSV** ze dne 5. 12. 2024, z něhož vyplývají následující skutečnosti. PK MPSV zasedala ve složení předsedy a dalšího lékaře s odborností interny. Žalobce nebyl jednání komise přítomen a nebyl tak vyšetřen přítomnými lékaři. PK MPSV vycházela z podkladů obsažených v posudkovém spisu, lékařských zpráv doložených v námitkovém řízení i v řízení před soudem, a to včetně nálezů z diabetologických vyšetření MUDr. S. (1. 7. 2024, 21. 10. 2024), neurologických vyšetření i kožních vyšetření.
23. V posudkovém zhodnocení PK MPSV v první řadě přehledně zmapovala genezi invalidity žalobce od roku 2022, kdy mu byl poprvé přiznán invalidní důchod. Ve vztahu k prvoinstančnímu posudku MSSZ Brno ze dne 16. 10. 2023 komise uvedla, že pokud byl závěr o uznání invalidity prvního stupně zdůvodněn bolestí kloubů při osteoartróze a intermitentních bolestí páteře, jednalo se o posudkové nadhodnocení, neboť klinicky nebylo prokázáno postižení kloubů a samotná osteoartróza rukou a nohou bez prokázaného funkčního omezení není důvodem k posudkovému navýšení.
24. PK MPSV dále uvedla, že u žalobce je hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu cukrovka 2. typu na inzulinoterapii. Od počátku se jedná o obézního diabetika, který nedodržoval dietní opatření, a proto musela být k dosažení kompenzace volena inzulinoterapie, ačkoliv cukrovka 2. typu je životasprávnou kompenzovatelné onemocnění. Z pozdějších doložených zpráv diabetologie se v dlouhodobém profilu kompenzace výrazně zlepšovala, pochopitelně i s částečným úbytkem hmotnosti a tím snížení dávek inzulinu, což je cílem léčby. Z diabetologického hlediska byla dosud prokázána velmi lehká, pouze axonální a incipientní senzitivní polyneuropatie silných vláken na dolních končetinách, která nedosahuje posudkové významnosti ve smyslu případného procentního navýšení. Urologem je sledován pro počínající možnou diabetickou nefropatii a lehkou hyperplazii prostaty, klinicky ale bez poruchy funkce. Oční poškození z hlediska diabetu neprokázáno žádné. Defekty dolních končetin na podkladě diabetu neprokázány, pouze sporadické ošetření na kožní ambulanci pro pityriázu, exantém a seboroickou dermatitidu. Z hlediska diabetických komplikací (angiopatie) nebyla prokázána žádná patologie.
25. Žalobce byl dokonce hospitalizován na neurologické klinice pro subjektivně udávané obtíže a byl přešetřen komplexně, avšak bez prokázaného funkčního postižení.

Objektivní neurologický nález je zcela v mezích normy (EMG vyšetření bez známek myogenní léze). Průběh hospitalizace komplikován opakovanými panickými atakami s recidivou přechodných somatických příznaků (parestezie, rozmazané vidění). Osobnost žalobce je kompenzovaná, bez hlubší deprese či známek psychózy. Z hlediska psychiatrie tedy bez posudkové významnosti na funkční schopnosti posuzovaného.

26. Dále je léčen pro hypertenzi bez posudkově významných komplikací a pro hyperlipidemii. Z hlediska bolestí páteře nebyl prokázán prakticky žádný nebo minimální funkční deficit, který není důvodem k procentuálnímu navýšení poklesu pracovní schopnosti. Stejně tak z hlediska bolestí kloubů rukou a nohou nebylo prokázáno funkční postižení, které by bylo posudkově rozhodné k přihlédnutí ke snížení pracovní schopnosti. Udávané bolesti ramen subjektivně nejsou podloženy žádným objektivním vyšetřením s pokusem o zlepšení nasazením trvalé medikace nebo rehabilitace, není trvale prokázáno ani posudkově funkční omezení (bez artrotického postižení).
27. PK MPSV tedy hodnotí ve shodě s námitkovým řízením, že hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je cukrovka 2. typu, dlouhodobě s nedostatečnou kompenzací kvůli nedodržování dietních opatření, avšak v poslední době ve výkonu trestu však s velmi dobrým zlepšením kompenzace. Při komplexním hodnocení diabetu a dalších zdravotních obtíží PK MPSV hodnotila dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle kapitoly IV., položky 2c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jako středně těžké funkční postižení, kde je hodnocen celkový zdravotní stav, neboť samotný diabetes mellitus by spíše odpovídal lehkému funkčnímu postižení dle položky 2b s několika velmi lehkými diabetickými komplikacemi a se zachovanou schopností zvládat běžné zatížení. Z tohoto důvodu byla zvolena spodní hranice procentního rozmezí, tedy míra poklesu pracovní schopnosti 30 %.
28. Krajský soud ve věci nařídil **ústní jednání** dne 28. 2. 2025, které se uskutečnilo za účasti žalobce formou videokonference (t. č. je ve výkonu trestu ve Věznici Kuřim) a zástupkyně žalované. Krajský soud označil napadené rozhodnutí jako předmět přezkumu a vyslechl úvodní přednesy účastníků řízení. Soud žalobci vysvětlil zákonné nastavení námitkového řízení. Dále krajský soud shrnul podstatný obsah soudního a správního spisu. Poté provedl důkaz posudkem PK MPSV ze dne 5. 12. 2024 a vyslechl vyjádření účastníků k výsledkům dokazování. Žalobce uvedl, že se závěry posudku PK MPSV nesouhlasí. Komise nevzala v potaz všechna relevantní zdravotní postižení žalobce, zejm. diabetickou retinopatii (oční postižení v důsledku diabetu). K dotazu soudu žalobce upřesnil, že mu tato choroba byla diagnostikována po návštěvě očního lékaře až na začátku února 2025. Tuto zprávu PK MPSV neměla k dispozici. Soud žalobce poučil o tom, že přezkum napadeného rozhodnutí probíhá dle skutkového stavu rozhodného ke dni jeho vydání. Zástupkyně žalované neměla k vypracovanému posudku žádné výhrady. K dotazu soudu žalobce sdělil, že posudek byl vypracován v jeho nepřítomnosti, a že požaduje vyšetření posudkovým lékařem, tzn. doplnění vypracovaného posudku při své účasti u posudkového jednání. Zástupkyně žalované považovala tento návrh za nadbytečný. Krajský soud jej zamítl a vysvětlil, že vzhledem k povaze rozhodujícího zdravotního postižení žalobce i souvisejících nemocí, kterými se PK MPSV zabývala, nevyplývá dostatečně nutně potřeba vyšetření žalobce při

jednání komise. Jelikož další návrhy na dokazování nebyly, krajský soud je ukončil a po přednesení konečných návrhů přistoupil přerušil jednání za účelem vyhlášení rozsudku ve věci.

VI. Posouzení věci krajským soudem

29. Žaloba **není důvodná.**
30. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v § 39 ZDP, který ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle § 39 odst. 6 ZDP platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.
31. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud bylo napadené rozhodnutí vydáno na základě posudku Institutu pro posuzování zdravotního stavu (dříve okresní správy sociálního zabezpečení); za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by mohla být správnost posudku zpochybněna (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2020, č. j. 3 Ads 289/2019-34, ze dne 28. 2. 2020, č. j. 3 Ads 214/2019-30, či ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 Ads 219/2017-28; rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
32. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky potom spočívá v tom, aby se lékařský posudkový orgán vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnil (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2013, č. j. 3 Ads 74/2012-16, ze dne 2. 7. 2014, č. j. 3 Ads 108/2013-19, či ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50). Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí, ve dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění

(viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43). Jsou-li v posudkových hodnoceních zdravotního stavu rozpory, může je krajský soud v rámci doplňování zjišťování skutkového stavu řešit i pořízením tzv. srovnávacího posudku PK MPSV (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013-22).

33. Krajský soud se nejprve věnoval žalobnímu bodu, který spočívá ve zpochybnění postupu žalované v námitkovém řízení. Žalobce tvrdí, že žalovaná se měla věnovat pouze tomu, co ve svých námitkách skutečně žádal, a to je přehodnocení období od 17. 2. 2021 do dne 19. 9. 2022, v němž mu podle prvostupňového rozhodnutí nevznikl nárok na invalidní důchod pro nesplnění podmínky invalidity.
34. Je třeba poukázat na právní úpravu námitkového řízení obsaženou v ustanovení § 88 zákona č. 582/1991 Sb. Podle ustanovení § 88 odst. 4 tohoto zákona platí, že *orgán sociálního zabezpečení přezkoumává rozhodnutí, proti němuž byly podány námitky, v plném rozsahu; není přitom vázán podanými námitkami*. To znamená, že podané námitky mají ve vztahu k rozsahu přezkumu prvostupňového rozhodnutí druhořadou funkci, pouze upřesňují, jaké vady účastník řízení v tomto rozhodnutí spatřuje. Jelikož však námitky nevymezují rozsah přezkumu, je žalovaná povinna přezkoumat zákonnost prvostupňového rozhodnutí *en bloc*. V případě rozhodnutí o dávce odvislém od posouzení zdravotního stavu účastníka je třeba v námitkovém řízení vypracovat nový posudek o invaliditě, což se také v případě žalobce stalo. Jeho subjektivní přání v tomto ohledu nehraje roli, neboť jde-li o posouzení otázky invalidity, musí být nový posudek Institutu bez ohledu na zaměření podaných námitek zpracován, protože se také prodlužuje lhůta k vydání rozhodnutí o námitkách o 60 dnů.
35. Související námitkou je tvrzení, že žalovaná rozhodla v rozporu se zákonem k horšímu, neboť žalobci jeho invalidní důchod zcela odňala, ačkoliv v prvostupňovém rozhodnutí bylo rozhodnuto o jeho nároku na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ode dne 20. 9. 2022, s čímž žalobce souhlasil. K tomu krajský soud poukazuje na ustanovení § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., podle něhož platí, že *[n]ení-li v odstavcích 1 až 6 a 9 stanoveno jinak, vztahuje se na řízení o námitkách, na rozhodnutí o námitkách a na přezkumné řízení a obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, správní řád s tím, že § 90 odst. 1 písm. b), § 90 odst. 3 a § 90 odst. 6 věta druhá správního řádu se nepoužijí, a po dobu, po kterou probíhá přezkumné řízení soudní, lhůty uvedené v § 97 odst. 2 a § 100 odst. 2 správního řádu neplynou, a přezkumné řízení ani obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, nelze zahájit, popřípadě v nich pokračovat.* Podle ustanovení § 90 odst. 3 správního řádu platí, že odvolací správní orgán nemůže změnit napadené rozhodnutí v neprospěch odvolatele, ledaže odvolání podal také jiný účastník, jehož zájmy nejsou shodné, anebo je napadené rozhodnutí v rozporu s právními předpisy nebo jiným veřejným zájmem. Z uvedených ustanovení vyplývá, že v námitkovém řízení žalovaná může rozhodnout v neprospěch žalobce (ustanovení § 90 odst. 3 správního řádu se nepoužije), tzn. v případě jinak zjištěného skutkového stavu je oprávněna snížit důchodovou dávku nebo ji i odejmout.
36. K uvedeným dvěma bodům soud shrnuje tolik, že žalovaná na základě textu podání žalobce (kde bylo výslovně uvedeno, že jde o námitky) a kde žalobce výslovně žádal o přezkum označeného období od 17. 2. 2021 do 17. 9. 2023, nemohla učinit jinak, než zahájit námitkové řízení a přezkoumat prvostupňové rozhodnutí v plném rozsahu

s přihlédnutím k podaným námitkám na základě nově vypracovaného posudku Institutu o invaliditě. Pokud dospěla k závěrům, které pro žalobce byly oproti prvostupňovému rozhodnutí nevýhodné (tzn. „horší“), postupovala v souladu se zákonem.

37. Dále se krajský soud zabýval samotnou otázkou invalidity žalobce, k níž byl v soudním řízení vypracován posudek PK MPSV ze dne 5. 12. 2024. Krajský soud shledal, že tento posudek má všechny formální náležitosti požadované právní úpravou (§ 7 vyhlášky o posuzování invalidity). Komise zasedala v řádném složení (členem byl odborný internista). Žalobce sice nebyl vzhledem k tomu, že je ve výkonu trestu odnětí svobody, při posudkovém jednání vyšetřen, ale z pohledu charakteru rozhodujících zdravotních postižení to krajský soud nepovažoval za nezbytně nutné. PK MPSV mohla vycházet z předložené zdravotnické dokumentace a posudkového spisu jako dostačujících podkladů pro posouzení invalidity. Co se týká relevantních lékařských zpráv, krajský soud má za to, že PK MPSV měla k dispozici veškeré lékařské nálezy relevantní k posouzení invalidity k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Byly hodnoceny i žalobcem konkrétně označené lékařské nálezy MUDr. Salvetové ze dne 1. 7. 2024 a 15. 4. 2024. Pokud žalobce při jednání namítl, že nebyla zohledněna jeho zjištěná diagnóza diabetické retinopatie, jedná se o diagnózu, která není uvedena v diagnostických souhrnech posudku Institutu ani PK MPSV. Jak sám žalobce při jednání vysvětlil, byla mu tato oční porucha diabetického původu rozpoznána až na začátku měsíce února tohoto roku, a tudíž až dlouho poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí (22. 5. 2024). Z toho důvodu krajský soud považoval posudek PK MPSV za úplný a celistvý, přičemž nebylo třeba nechat vypracovat navrhované doplnění za účelem vyšetření žalobce při jednání komise.
38. Co se týká přesvědčivosti posudku PK MPSV, krajský soud se jí zabýval ve vazbě k žalobním námitkám. PK MPSV v první řadě určila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu shodně s lékařkou Institutu v námitkovém řízení, jakož i ve shodě se závěry posudku MSSZ Brno-město ze dne 16. 10. 2023. Jde o diabetes mellitus 2. stupně neuspokojivě kompenzovaný při inzulinoterapii. PK MPSV velmi podrobně vysvětlila vývoj diabetických potíží žalobce od přiznání invalidního důchodu v roce 2022 až do současné doby, kdy je žalobce ve výkonu trestu. Posudková kvalifikace byla provedena podle kapitoly IV. položky 2c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, kde se uvádí, že jde o středně těžké funkční postižení, s několika diabetickými komplikacemi lehčího až středního stupně (cévní, oční neurologické), je zachována schopnost zvládnout běžné zatížení, některé denní aktivity jsou vykonávány s obtížemi. PK MPSV zdůvodnila, že ačkoliv žalobce trpí dalšími zdravotními postiženími (neurologické, ortopedické, kožní i psychiatrické), jejichž hodnocení se jednotlivě věnovala, nelze v důsledku těchto komorbidit zvýšit procentní míru poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. V tomto ohledu je klíčová poznámka komise v závěru posudkového zhodnocení, že samotný diabetes mellitus by spíše odpovídal lehkému funkčnímu postižení dle položce 2b, protože komise volila vyšší položku, ale zase na dolní hranici procentního rozmezí.
39. Ve vztahu k výroku žalované o odnětí invalidního důchodu je třeba se zabývat podrobněji posudkovou argumentací týkající se změny posudkového hodnocení otázky invalidity žalobce v předcházejícím období. Již posudek Institutu

v námitkovém řízení vysvětluje, v čem spočívalo posudkové nadhodnocení prvostupňového posudku MSSZ Brno-město v období ode dne 20. 9. 2022, v němž byl žalobce uznán invalidním. Následně tuto úvahu o posudkovém nadhodnocení potvrdila i PK MPSV s tím, že klinicky nebylo prokázáno postižení kloubů a samotná osteoartróza rukou a nohou bez prokázaného funkčního omezení není důvodem k posudkovému navýšení. Oba posudky tedy ve shodě vysvětlují zcela srozumitelně a přesvědčivě, z jakého důvodu žalobce nebyl ani dříve, ani k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní.

40. Z uvedených důvodů krajský soud vyhodnotil posudek PK MPSV ze dne 5. 12. 2024 jako stěžejní důkaz v otázce invalidity žalobce. Jelikož v soudním řízení nebylo prokázáno, že by žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované či dříve invalidním alespoň v prvním stupni invalidity, krajský soud shledal žalobu jako nedůvodnou.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

41. Ze všech shora uvedených důvodů neshledal krajský soud žalobu důvodnou, a proto ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
42. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalované nelze náhradu nákladů řízení ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat (výrok II. tohoto rozsudku).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. února 2025

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce